

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 185 szám, Falcion-féls házban.
Kiadóhivatal:
Oblát: Károly könyvnyomdája, Kossuth- (fő-) utca.

Felol: szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPÁD.

Égés évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 3 kr.

Néptantóknak: Égés évre 4 frt. Félévre 2 frt. Egy negyed évre 1 fr.
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Sajtóügy.

3959. sz.
1897.

Ő Felsége a király nevében! A szegedi kir. e. f. törvényszék mint törvényt alkalmazó esküdtzséki sajtó bíróság a szegedi ügyészség mint közzététel által a zentai árvaszéki kára érdekében Molnár Gyula dr. budapesti ügyvéd által képviselt Rosenthal Armin vádlott ellen a „Zombor és Vidéke” című lap 1896. évi 79. számában foglaltak miatt a B. T. A. 258. 259. 262. 270 § 1. pontja alapján 3959/97 számú vádlévélben emelt vád és az e fölött megtartott esküdtzséki nyilvános tárgyalás alapján mai alulírott napon és helyen következőleg ítél: Vádlott Rosenthal Armin, Siminen szül. 19 éves izraelita vallású tanuló büntetlen előéletű vádlott a „Zombor és Vidéke” című lap 1896. évi október hó 1-én megjelent 79. számában sajtói közzététele által a zentai árvaszéki pénztár tisztikara ellen elkövetett a btk. 258 §-ba ütköző a btk. 259 §-ban meghatározott módon elkövetett a btk. 262 §-a szerint minősülő nyilvános rágalmazás vétségében bűnösnek kimondatik s ezért a btk. 262 § alapján a btk. 92 §-ának az alkalmazásával az 1892. évi 27. t. cz. 3. §-ában meghatározott czélokra fordítandó s ezen illet jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt különben végrehajtás terhe mellett a szegedi kir. ügyészségnek fizetendő s behajthatatlanság esetén a btk. 53 §-a értelmében Husz (20) napi fogházra átváltoztandó kettő száz (200) frt mint fő és további tíz (10) napi fogházra átváltoztandó Egyszáz (100) frt büntetésre ítéltetik. Egyben ezen pénzbüntetésre nézve kimondatik, hogy az esetre, ha a vádlottan vagyontalansága miatt behajtható nem lenne a „Zombor és Vidéke” című lap óvadékaiból levonandó. Köteleztetik vádlott az állam kincstár részére tanudíjak fejében s pedig Bán Zsigmond, dr. Soós Antal és Tábori Róbert részére fejenként 23 frt 60 krnak; Klein Simon és Szöllősy Elek részére 12 frt 40 krnak; Ekkert Cyula részére 7 frt 80 krnak, és Mihályi János 18 frt kint, összesen 121 frt 60 krban megállapított s kiutalványozva előjegyzett valamint esetleg még felmerülő eljárás költségeinek az 1890 XLIII. t. czben meghatározott eljárás szerint a m. kir. kincstár részére leendő megtérítésére, mely költségek azonban a hivatkozott törvény 11. § alapján egyelőre behajthatlanoknál nyilvánítottak. Egyben pedig ezen ítélet jogerőre emelkedése után indokailag együtt a „Zombor és Vidéke” című lap legközelebbi számában egy száz (100) pénzbírság terhe mellett vádlott költségén közzétételt rendeltek.

Végül ezen ítélet jogerőre emelkedése után a zombori felső kereskedelmi iskola igazgatóságának megküldöttéi rendelkeztek. Indokok. Minthogy az esküdtek vádlottait a „Zombor és Vidéke” című lap 1896. évi okt. 1-én közzétett cikkben foglaltakra vonatkozólag a btk. 258 §-a alapján emelt

vád tekintetében Tíz (10) szavazattal kettő (2) szavazat ellenében hozott határozatukkal vétkesnek mondták ki, a törvényt alkalmazó bíróság nem lát sommi okot arra, hogy az 1891. évi május 16-iki igazságügyminiszteri rendelet 71. §-a által adott jogát érvényesítse s ezért a most hivatkozott eljárási szabályzat 69. §-ának rendelkezéséhez képest vádlottat a zentai árvaspénztár tisztikar ellen elkövetett s a btk. 258, 269 és 262 §-ába ütköző nyilvános rágalmazás sajtóvétségében ezennel bíróság is vétkesnek kimondani s figyelemmel vádlott büntetlen előéletére, fiatal kora, mint enyhítő körülményekre a btk. 92 §-ának alkalmazása mellett az ítélet rendelkezés részében kiszabott pénzbüntetéssel sajtni kellett. Elítelt vádlottnak a felmerült per s eljárási, valamint a bűnügyi költségek megtérítésében való marasztaltatása a hozott marasztalt ítélet jogkövetkezményét képezi. A pénzbüntetésnek a „Zombor és Vidéke” című lapnak az óvadékából való behajtásának kimondása az 1848. évi XVIII. t. cz. 309 § 3 pontján az ítéletnek a lapban való közzétételének az elrendelése pedig sajtó eljárás 78 §-án alapszik.

Szegeden 1897. április hó 26-án tartott esküdtzséki sajtó bírósági ülésben Pókay s. k. vtelnök, Kurez s. k. előadó.
Hivatalos másolat hitelűl.

Horváth
s. kiadó.

5399. sz.
1897.

Ő Felsége a király nevében. A magyar királyi Curia a szegedi kir. ügyész mint sajtó ügyi közzététel keresetére nyilvános rágalmazás vétségé miatt vádolt Rosenthal Armin ellen a szegedi kir. törvényszék, mint esküdtzséki bíróság előtt folyamatba tett s ugyanott 1897. évi április hó 26-án megtartott nyilvános főtárgyalás alapján 3959 szám alatt ítélettel befejezett sajtó ügyet a vádlottnak 1897. évi április hó 28-án 7622 sz. a. beadott semmisségi panasz folytán 1897. évi június hó 1-én napján tartott nyilvános ülésében vizsgálat alá vevően következő határozatot hozott. A semmisségi panasz elvetették. Indokok: Rosenthal Armin a vád tárgyát képező hírlapi közleményben azt állította, hogy a zentai árvaspénztárnál nagy sikkszász történt. A valódiság bizonyításának tehát erre a körülményre kellett irányulnia; e helyett azonban a vádlott több lényegtelen körülményre hármezta több tanút kíván megidézteni, minthogy a kir. törvényszék csak köteleességét teljesítette, midőn a tanúk egy részének kihallgatását mellőzte annál is inkább, mert a vádlott semmisségi panaszában beismeri, hogy mellőzött tanuival bármely árvatári viszonyainak nagy és általános corruptióját akarta bizonyítani, mert továbbá Szöllősy tanuak távirati uton való megidézésére a főtárgyaláson indítványt sem tett; s mert hírek származásán bizonyítani és eik kirás mellékkörülményeinek kiderítésére a valódiság igazolásának körén kívül esik; sem, pan. 1-5 pont. Ugyanezen oknál

fogva törvényesen mellőztetett: Szabó László és Boromieria János kihallgatása, kikkel vádlott azt kívánta bizonyítani, hogy Zentán a városi közigazgatás megbízhatatlan illetve a közigazgatási pénzsikkszászások gyakoriak (7. 8.). Nem képez semmisségi okot az sem, hogy a vádlottnak a kihallgatott tanukhoz intézetet kérdései körül néhány mellőztetett, mert a kérdések a megyei árvatárak helyzetének megvilágosítására és a zentai árvaszéki megvizsgálásának lényegtelen részleteire, tehát nem az ügy érdemére vonatkoznak (6.) Az esküdtek határozata nem érthetetlen, mert a kifogásolt egy szavazatnak figyelmei kívül hagyása mellett is, ugy rágalmazás fenförgása mint a vétségesség megállapítására nézve hétélt több elíteltő szavazat maradt s mert az esküdt véleményét a szavazás befejeztőig megváltoztathatja (9.) A pénzbüntetésnek a lap biztosítékából történő levonása az 1848. XVII. t. cz. 30. §-ának 3 pontján és az 1880 XXXVII. t. cz. 7. §-a alapszik. Kelt Budapesten 1897. évi június hó 1-én. Czorda Bódog s. k. Dr. Székely Ferenc s. k. előadó p. h.
Hivatalos másolat hitelűl.

Horváth
s. kiadó.

Meglepetés.

Nagy meglepetés várt kedden a kormánypártra. A függetlenségi párt berekesztette a vám és bankügy ideiglenes szabályozásáról szóló törvényjavaslat felett az általános vitát.

Aki az újévi beszédek elolvasata, az aggályllyal tekint a jövőbe. Szomorú beköszöntői voltak ezek az új esztendőnek. Bánffy a függetlenségi pártot alaposan összetereztette. Ez a képviselőházban adta vissza neki a kölesűnt kamatostól. Mindennek majdnem az ország adta meg az árát.

A kormánypárti korifeusok és újságok most gyakrabban kezdik emlegetni a nemzeti párt és a kormánypárt fuziójának a szükségességét. Érzik, hogy a jövő nagy harcainak a megküzdéséhez nem elég erősek. A nemzeti párt azonban megmarad azon az uton, ameyet politikai meggyőződése és a haza údvé szab elő. A nemzeti párt nem vágyik hivatalokra, proviziókra és méltóságokra.

Nem vagyunk olyan nagyképűek

hogy az obstrukciót általán ki akar-nánk irtani. Van eset, amelyben ép-pen a parlamentarizmus épsége kíván-ja meg az obstrukciót. Olyankor van az, amikor a parlamentarizmus meg-hamisítása ellen kell gátul vetni.

Ha például a többség erőszakos majorizálással, törvénytétellel vagy a házszabályok megbontásával igyek-szik az akaratát megvalósítani: a kisebbség a kisebbségek alkotmá-nyos ellenőrző jogát védi meg az obstrukcióval.

Ha a többség olyan dolgokat akar megvalósítani, amelyekre a vá-lasztók a választás idején nem gon-dolhattak és amelyekben most a közvélemény többsége nincs egy vé-leményen a képviselőt többségével, akkor szintén helye van az obstruk-ciónak. Ilyenkor az obstrukció a par-lamentarizmust védi, minthogy új választásokat provokálva, módot ad arra, hogy a közvélemény a maga többsége szerint alkossa meg a kép-viselet többségét. Méreg az obstruk-ció ilyenkor is; de vannak betegsé-gek, amelyeket csakis mérgekkel lehet orvosolni.

A jelen esetben azonban ezek az esetek nem merültek fel.

A közjogi alapon álló pártok egy-értelmű közreműködése arra, hogy a mai napok törvényhozási akciójában osakugyan kidomborodjék azoknak politikai konszenzusa, arra volt alapítva, hogy tisztán a javaslat és semmi egyéb nem képezi a határo-zat tárgyát.

Ezért nem játszott bele a vitába a bizalmatlanság motivuma, ezért

hallgatott el a multakra nézve oly jogos bírálat és ezért nem lőn a provizorium alkalom a leszámolásra. A vita folyamata, annak egyes mozza-natai, melyek belesendültek a pártok újévi manifesztációba, csak erősítet-ték ezt az álláspontot.

Ezt az új helyzetben nem volt szabad gyengíteni, taktikával átjárt-szani a bizalom terére mert így so-ha sem lett volna biztosítva a kö-zös cél. A mi annyit jelent, hogy határozottan el kell választani a ja-nuár 1-ével beállott helyzetet attól, mely a provizorium javaslat körül addig volt, a maitól.

Vagyis más kérdés a provizorium legitimitása és más kérdés a kormányzati hatáskörben tett intéz-kedések bírálat. H.

A Zombor és Vidéke 1898. január 1-ével XVII. évfolya-mának I. negyedét kezdte meg. Felhívjuk előfizetőinket, hogy az előfizetési díjat mielőbb be-küldeni sziveskedjenek.

A Zombor és Vidéke kiadóhivatala.

Hirek.

* **Mihályi banquet.** Mihályi Jánosnak, a nyugalomba vonult árvaszéki elnöknek a tiszteletére nagy szabású banquet volt hétfőn este az Elefantban. Körülbelül 57-en jöttek össze az általános becsülésnek és szeretetnek örvendő férfiu ünneplésére. Ott volt a megye színe-java. Kedélyes poharzás között egész reggelig együtt volt a társaság nagy része. Az első felköszöntőt Maximóvits Szilárd, árvaszéki ülnök mondotta Mihályira. Utána Trischler Károly árvaszéki ülnök Vojnics Istvan főispánt, Hirmán Ka-

rácson, az alispánt, Győrffy Géza pénzügyigazgató; Kuluncsics Agoston nyug. megyei főévéltárnokot, Kulu ncsics Agoston: Mihályi német éltette.

* **Korcsolya-egyleti banquet.** A Zombori korcsolya-egyleti csarnokban hol-nap, pénteken este 7 órakor, társas vacsora lesz.

* **Adomány a dalárdának.** Özv. Koczki Pálné a jótékonyaságról, nemes gondolkodás módjáról általában ismert és tisztelt urnó a zombori kaszinó egyleti dalár-dának 50 frtot adományozott.

* **Tanító választás.** A zombori róm. kath. iskolaszék december 30 án tartott ülésén a gradinai tanyai állásra egyhánsulag Kalcán István, dautovai tani őt választotta meg.

* **A zombori iparos dalárda** karnazya Léva y Nándor, ezen tisztségé-ről lemondott.

* **Hordják a jeget.** Maga kárán tanul az ember. Tavaly elmulasztották sokan, hogy a kellő jégzsúkségletet maguknak beszeressék. Bezzeg iparkodik ma mindenki megtölteni a jégvermet. Az utcán alig lát az ember mast mint jeget hordó kocsi.

* **Kunhegyi jövő évi társulata.** A jövő esztendőre tudomásunk szerint a kö-vetkező színművésznők és művészek szerződ-tek Kunhegyihez: Makó Aida hősnő és Szende Szabadról, F. Csügényi Vilma any. és salonszínésző Debrecenből, Medgyessy Erzsike soubrette énekeső Kássáról, Léva y Margit coloratur énekeső Kecskemétről, Rajz Ödön hőszerelem és a győri színház rendezője Győrből, Tábori Emil comicus Szabadról, Delin Henrik karnagy Zomborból, Fleischer József zenekar igazgató és első hegedős Debrecen-ből s több fiatal erő a színész-iskolából.

* **Kéménytűz.** Könnyen veszélyessé válható kéménytűz ütött ki kedden délelben a zombori első önségélyző egyletnek a telkén Basa-utcában. A tűzoltóság azonban hamar lokalizálta a veszedelmet és így a tetőnek csakis egy négyszög ölnyi része esett a lángok martalékává. A fél város ott volt a tűznél.

* **Tanügyi feladatok.** A Zombor vidéki róm. kath. tanító egylet a jövő pün-kösd után tartandó nagygyűlésre a követke-ző két tételt tűzte ki kidolgozásul: I. Ho-gyan vezettessenek a fogalmazás tanításának

T A R C Z A.

Oroszországról.

A „Zombor és Vidéke” eredeti tárczája

(írta: dr. Czvetkovits Péter.)

(Folyt.)

Ezen kelet-kinai vasutérz munkálatai még a tavasz folyamán megkezdődtek s az eredeti tervhez képest 1900-év végeig minden valószínűség szerint, befejezést is nyernek.

Némi módosulás illetőleg eltérés állott be az Irkatszk-Miszovszkaja vonalrész építési tervében, amennyiben a Bojkál tónak tervezett megkerülését azuttal elejtették és a Bojkálon az átkelést jégtörő gőzkomppal fogják eszközölni; ezen gőzkomppok nagy hajók módjára lesznek felszerelve. 20-25 vasuti kocsi felvételére való hosszúságban már meg is rendelvék és a jövő év folyamán rendelkezésnek át lesznek adva.

Jelenleg az orosz kormány már azzal foglalkozik, hogy minden érdek gondos igény-bevételével megállapítsa, Czelyabinszktól — az Európai Oroszország illetve Európába vezető főösszekötési vonalat.

Ere mostanig 3 számbavehető fővonal terve foglalkoztatja a közvéleményt és a mérvadó köröket úgymint:

1.) az ország északi részén Szt-pétervár-ról kiindulva — Vologdabajka — és Perm tartományi fővárosok érintésével — Cselyabinszka összesen 2587 versztnyi hosszúságban, a mely ternek a hivatalos körök a főpártfogói azon kettős indokból indulván ki, hogy az eddig meglehetősen elhanyagolt északi részek kapának egy nagy vasutvonalat, másrészt meg a modern főváros és a főhatóságok meg az ud-var székhelye legyen direct összeköttetésben a világot összekötő „Nagy Szibéria”-i vas-utal;

2.) a másik terv szerint a balti tenger lenne egyenes összeköttetésbe hozandó a Csendes Oceánnal, miután ez lenne a legter-mesztesebb és legakadatulabb utirány, még pedig Libawa nagy Vindava (Vindau) balti tengeri kikötőből kezdődve — a b rodalom közepén át Dvinszk — Szmoleszsk — Moszka-va esetleg Tula — Penza — Szamara és Ufan át — Cselyabinszka; ezen vonal hossza 3057 verszt, tehát körülbelül 500 versztel hosz-szab ugyan, de meg volna azon előnye hogy sokkal gazdagabb vidéken, több város és népe-sebb területen menne keresztül és az orosz kereskedelmi körök nézetűl és érdekeinek inkább látszanék megjelenni; végül

3.) van egy közvetítő mint egy harmadik a fenti kettőt mintegy kiegyenlítő terv, mely szerint a fővonal maradna ugyan a Szt-pétervár — Vologda — Vjatka — Perm

Cselyabinszk irányu. — azonban Vjatkából kiágazva Wizni — Nowgorod vagy Kozzro-tmán keresztül Moszka felé menőleg egy kü-lön vonal vezetelnék, mely ekképpen mind-két terv fő előnyeit egyesítene és valószínű is hogy ezen közvetítő megoldás fog a kormány részéről is elfogadlatni mely nem akar az igazi orokszok által dédelgetett „első birodalmi főváros” Moszka érdekei ellené-ben, állást foglalni és mégis eléretik azon cél, hogy a magisztratualis vasut-vonal a két tengert a balti és nagy oceánt, Orosz-ország-északi részén át fogja egybekötni Szt-pétervár közvetlen érintésével, a honnan amugyis Szt-pétervár u. n. tengeri kikötőjeig Revelig megyen.

Eme Revel tengeri kikötő illetve Szt-pétervártól — Vladivosztozkig terjedő közvetlen, 10.000 kilométert meghaladó, a rengeteg orosz birodalmat egész hosszában átszelő vasut mely minden valószínűség szerint 3 év multán minden részében át lesz adva a for-galomnak, a jövő világ közlekedésnek igen csodálatos és eddig nem sejtett epocháját van hivatal megnynitni; — önkényt kínálja perspektívóját tanulmányos összehasonlításokra, melyekkel a legközelebbi számban óhajunk röviden foglalkozni.

Oblát Károly. Zomborban.

ajánlja a legújabb betűkkel és gépekkel felszerelt könyvnyomdáját, minden e szakmába vágó munkák elkészítésére. Elvállaltatnak elkészítésre: kisebb nagyobb művek, röpiratok, hírlapok, körözvények, árjegyzékek, váltó űrlapok, címkék, részvények, értékpapírok, táblázatos munkák, üzleti könyvek. Falragaszok, minden nagyságban, esketési-, látogató-, és belépti-jegyek, gyászlapok a lehető leggyorsabban és legjutányosabb árak mellett. Cseléd- és munkakönyvek raktáron. Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. A »Zombor és Vidéke« és a »Bácskaer Volksblatt« kiadó-tulajdonosa.